

Bronisław Grzegorz Karpiński, Elżbieta Kucharska

Kamień Pomorski

KAMIEŃ POMORSKI – NOWE PERSPEKTYWY

Jacy jesteśmy dziś my, mieszkańcy Kamienia Pomorskiego? W jaki sposób ukształtowała nas historia tego niezwykłego miasta nad Zalewem? Co sprawia, że czujemy się tu wyjątkowo i chcemy tu żyć? Na co dzień z pewnością nie stawiamy sobie zbyt często takich pytań. Jednak zdarzają się momenty, takie jak ten – inauguracja Europejskich Dni Dziedzictwa, kiedy właśnie warto zatrzymać się na chwilę, by sprawdzić, skąd idziemy i dokąd zmierzamy.

Nasze miasto wiele zawdzięcza św. Ottonowi, biskupowi Bambergu, wybitnemu mężowi stanu, który w roku 1124 stanął na czele misji chrystianizacyjnej na Pomorzu Zachodnim, odwiedzając w swej pielgrzymce także Kamień. Księstwo Gryfitów, do tej pory pogańskie, znalazło się w cywilizacyjnym kręgu państw europejskich i stało się pełnoprawnym uczestnikiem toczącej się historii. Nasi przodkowie zamieszkujący te ziemie przez wiele wieków czerpali z różnych tradycji: słowiańskich, duńskich, brandenburskich, szwedzkich, a następnie pruskich. Złożoność interesów różnych nacji, zróżnicowane sąsiedztwo, mozaika kulturowa w połączeniu z warunkami naturalnymi pasa nadmorskiego, stworzyły rzeczywistość, w której jak w tyglu mieszały się okresy burzliwych przemian i spokojnego budowania, wykuwając powoli szerokość horyzontów i szacunek dla sąsiada. Historia pojedynczych ludzi i społeczności pozostawiła tu trwałe ślady. W Kamieniu Pomorskim spotykamy je dosłownie na każdym kroku. To element kamieńskiej codzienności, który wpływa na naszą odrębność i niepowtarzalny klimat miejsca, gdzie historia w oczywisty sposób łączy się z teraźniejszością. Pielęgnowujemy nasze dziedzictwo z troską, zdając sobie sprawę z tego, dla jak wielu pokoleń przed nami była to Mała Ojczyzna i jak każde z nich, na swój sposób, dbało o rozwój i pomyślność miasta. Być może ten wielowiekowy wkład ułatwia nam i dziś partnerskie kontakty z sąsiadami, owocując różnego rodzaju projektami transgranicznymi i obecnością w Unii Europejskiej. Dzisiejszy Kamień to miasto zabytków i festiwali, otwarte na wodę, ze sprawdzoną ofertą uzdrowiskową. Sąsiedztwo akwenów wodnych sprawia, że Kamień Pomorski to prawdziwy raj dla miłośników żagli, wioseł czy amatorów wędkowania. Doskonałe warunki wietrzne Zalewu Kamieńskiego – statystycznie tylko 7 dni w roku u nas nie wieje - oraz stale rozbudowywana baza sprawiły, że dziś Kamień Pomorski to prężny ośrodek żeglarstwa regatowego w Polsce, w którym odbywa się coraz więcej ważnych imprez żeglarskich o zasięgu ogólnopolskim i międzynarodowym. Potwierdzeniem znaczenia miasta w tym względzie jest fakt, iż w lipcu 2010 roku odbyły się tu Mistrzostwa Europy w klasie Optimist. Była to pierwsza żeglarska impreza tak wysokiej rangi w województwie zachodniopomorskim.

Jej realizacja spotkała się z wysoką oceną zarówno wśród działaczy sportowych, jak i wśród członków teamów narodowych. Warto zaznaczyć, że jeszcze przed kilkoma laty w dowód uznania za systematyczne ulepszanie oferty i wyjątkową gościnność dla żeglarzy, miasto wraz z przystanią żeglarską uhonorowane zostało Nagrodą Przyjaznego Brzegu. Walory żeglarskie naszych akwenów wzrosną jeszcze bardziej, gdy zakończymy budowę nowoczesnego portu jachtowego na 240 miejsc postojowych. Będzie to tzw. marina macierzysta, przystosowana do postoju jachtów przez cały sezon, a także do zimowania – w hangarach i na placu. Obiekt będzie posiadał pełne, nowoczesne zaplecze socjalne (toalety, natryski, pralnię z suszarnią, kuchnię, sklep żeglarski, kawiarnię) oraz techniczne (postumenty z wodą i energią elektryczną na kejach, odbiór nieczystości, Internet). Powstaną pomosty, falochron zabezpieczający, plac apelowy, plac manewrowy, teren parkowy, miejsca postojowe dla samochodów osobowych oraz miejsce składowania odpadów. Po zakończeniu inwestycji kamieńska marina będzie dysponowała łącznie 270 miejscami do cumowania, z czego 210 będzie przeznaczonych dla rezydentów. Projekt pod nazwą „Budowa portu jachtowego w Kamieniu Pomorskim wraz z infrastrukturą towarzyszącą” realizowany jest przez Gminę Kamień Pomorski w ramach projektu: „Zachodniopomorski Szlak Żeglarski – sieć portów turystycznych Pomorza Zachodniego”. Zadanie dofinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka. Wartość inwestycji wynosi 18.720.600 zł. Planowany termin zakończenia to listopad 2011 roku. Zatem wiosną 2012 roku zagospozą tu pierwsi żeglarze. Przywita ich nie tylko wygodny port, ale także odnowiony Rynek Starego Miasta.

Równoległe z budową mariny trwają bowiem prace przy realizacji projektu pod nazwą: „Renowacja XV-wiecznego ratusza miejskiego w Kamieniu Pomorskim wraz z otoczeniem”, współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej, w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007–2013. Celem inwestycji jest podniesienie atrakcyjności Kamienia Pomorskiego poprzez rozwój kultury i turystyki oparty o własne dziedzictwo kulturowe. Zakończenie prac przewidywane jest do 30 września 2011 roku.

Podążając tropem turysty-żeglarza, który schodzi na ląd w Kamieniu, warto skierować kroki w stronę Osiedla Katedralnego, wpisanego w 2005 roku na listę pomników historii Prezydenta RP. Wśród wielu obiektów zabytkowych króluje tu romańsko-gotycka katedra z unikalnym wirydarzem, a dodatkowym walorem są barokowe organy, dzięki którym od 47 lat odbywają się tu latem koncerty w ramach Międzynarodowego Festiwalu Muzyki Organowej i Kameralnej. Jest to najstarszy tego typu festiwal na Pomorzu Zachodnim. Z uwagi na miejsce odbywania się koncertów – zabytkowe wnętrza katedry kamieńskiej i znakomicie brzmiący barokowy instrument organowy, organizatorzy festiwalu szczególnie nacisk kładą na prezentację dzieł mistrzów baroku, nie zapominając jednak o innych epokach, w tym o współczesnych kompozycjach. Sprawia to, że festiwal nie daje się zamknąć w określonych ramach muzycznych, pozostając wydarzeniem wciąż świeżym, stanowiąc niezmiennie atrakcję zarówno dla wymagających

melomanów, jak i zwykłych turystów. W ciągu blisko półwiecza trwania festiwalu, piątkowe koncerty wrosły głęboko w świadomość zarówno mieszkańców, jak i gości, stając się żelaznym wręcz punktem programu kulturalnego zarówno samego miasta, jak i całego województwa, ważną i atrakcyjną imprezą kulturalną, w której wypada i warto uczestniczyć. Jej wysoki poziom organizacyjny i wykonawczy oraz znaczenie dla Pomorza Zachodniego dostrzegł i docenił Marszałek Województwa Zachodniopomorskiego, przyznając festiwalowi nagrodę jako wydarzeniu promującemu region zachodniopomorski. Festiwal Kamieński to sztandarowa propozycja kulturalna Kamienia, nie jedyna jednak.

Ciekawą ofertę prezentuje również Muzeum Historii Ziemi Kamieńskiej, prowadzące aktywną działalność na rzecz zachowania miejscowego dziedzictwa historycznego, gromadzące i eksponujące zbiory, organizujące tematyczne wystawy czasowe, publikujące interesujące materiały w mediach. Dzięki zaangażowaniu muzeum udało się odzyskać cenne szklane negatywy przedwojennego kamieńskiego fotografa Adolfa Bartelta i udostępnić zwiedzającym obrazy z dawnego życia naszego miasta. Być może podobnie ożyje historia związana z zaginionym, pierwszym na świecie kondensatorem elektrycznym Evalda Jürgena von Kleista, skonstruowanym właśnie w Kamieniu. Śmiało możemy powiedzieć, że w istniejącym do dziś budynku, w którym mieszkał i pracował von Kleist, po raz pierwszy na świecie zapaliło się światło elektryczne.

W jeszcze odleglejsze czasy zaprowadzą nas ekspozycje Muzeum Kamieni, prezentujące prywatne zbiory zgromadzone w zabytkowej Baszcie i Bramie Wolińskiej. Obejrzymy tu ciekawe minerały, skamieniałości, wystawę dinozaurów, a nawet eksponaty pochodzące z kosmosu. Wspinając się na szczyt baszty podziwiać będziemy mogli atrakcyjne widoki: panoramę miasta albo rozległe wody zalewu. Poczujemy niepowtarzalny klimat i zapagniemy tu powrócić, choćby po to, aby skorzystać z całorocznej oferty kamieńskiego uzdrowiska, którego tradycje sięgają okresu 2. połowy XIX wieku, kiedy to odkryto w okolicach Kamienia źródła solankowe i złoża borowiny. Kamieńskie solniska na Wyspie Chrząszczewskiej – jednej z większych wysp w Polsce – poza Budzistowem koło Kołobrzegu, są jedynym, naturalnym stanowiskiem solniskowym w Polsce. Uzdrowisko słynie z wysokiego poziomu zabiegów rehabilitacyjnych. Specjalizuje się w leczeniu chorób narządów ruchu, chorób reumatologicznych, neurologicznych, układu krążenia, a także wczesnej rehabilitacji kardiologicznej, ortopedycznej oraz kobiet po mastektomii. Istnieje tu także możliwość wakacyjnego wypoczynku i odnowy biologicznej. Do dyspozycji gości jest basen solankowy, nowoczesna jaskinia solna, rowery oraz kijki do nordic walking. Aktywny wypoczynek to forma spędzania wolnego czasu, która cieszy się coraz większym zainteresowaniem.

Miasto stara się wychodzić naprzeciw oczekiwaniom mieszkańców i turystów, inwestując w infrastrukturę techniczną. Przykładem tego są zrealizowane dotychczas projekty – hala widowiskowo-sportowa, kompleks boisk sportowych „Moje boisko – Orlik 2012”, sieć nowych dróg ze ścieżkami rowerowymi. To ostatnie zadanie, rozpoczęte w ubiegłej kadencji samorządowej, realizowane

będzie w ciągu najbliższych kilku lat. Aktualnie trwają prace przy modernizacji drogi Kamień Pomorski–Dziwnówek. Po ich zakończeniu popularna trasa nad morze będzie nie tylko wygodna dla właścicieli samochodów, ale – co szczególnie cieszy – także rowerzystów.

W przyszłości sieć ścieżek rowerowych poprowadzi nas ku licznym atrakcyjnym historycznym i przyrodniczym rozproszonym po całej gminie: zabytkowym kościołom wiejskim w Jarszewie, Trzebieszewie, Górkach i Sibinie, Głazowi Królewskiemu, od którego pochodzi nazwa miasta, czy stanowisku wodniczki, która jest najrzadszym śpiewającym ptakiem w Europie. Ten maleńki ptak o wadze nie przekraczającej 13 gramów, będący nie lada gratką dla ornitologów, objęty całkowitą ochroną gatunkową, upodobał sobie okolice Kamienia, znajdując w rozwarowskich trzcinowiskach niepowtarzalne warunki do życia.

Podobnie jest z nami. Przyszło nam mieszkać w miejscu wyjątkowym ze względu na bogactwo natury i bezcenne dziedzictwo kultury, z którego możemy czerpać inspirację dla własnego życia i tworzyć klimat dla przyszłych pokoleń, spłacając dług wobec tych, którzy tu byli przed nami.

Kamień Pomorski zmienia swoje oblicze na wielu poziomach, ale nie zrywa kontaktu z przeszłością. Wszystkie przedsięwzięcia w obszarze infrastruktury i gospodarki, kultury, sportu, czy też turystyki podyktowane są chęcią czerpania z najlepszych wzorców i osadzenia ich na solidnych fundamentach. Synteza bogatej tradycji z wykorzystaniem możliwości, jakie niesie współczesność, stwarza szansę zdynamizowania rozwoju miasta i uczynienia go wyjątkowym miejscem na mapie Polski i Europy. Oby te działania, będące odległą kontynuacją cywilizacyjnej misji Ottona, stały się kolejnym kamieniem milowym w historii tych ziem.